

Кафедра (циклова комісія) Соціального забезпечення та управління персоналом

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

в.о. декана економічного факультету

 Ростислав МИХАЙЛИШИН

«31» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

освітній рівень бакалавр

галузь знань 23 «Соціальна робота»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 232 «Соціальне забезпечення»

освітня програма 232 «Соціальне забезпечення»

Факультет Економічний

Робоча програма Основи соціального підприємництва для студентів

(назва навчальної дисципліни)

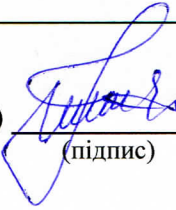
За спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення»

Розробники: Оксана Мельник, доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом, доцент, кандидат економічних наук

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) Соціального забезпечення та управління персоналом

Протокол від “31” серпня 2022 року № 1

В.о. завідувач кафедри (голова циклової комісії) (підпис) (Наталія ШЕГИНСЬКА)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни - є підготовка студентів до практичної роботи у сфері соціального підприємництва та планування, створення й ведення власного соціального підприємства.

Завдання дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з питань: ознайомлення з основними концепціями і підходами до соціального підприємництва; розгляду впливу соціального підприємництва на сталий розвиток суспільства на різних рівнях; ознайомлення з основними принципами, складовими, інструментами соціального підприємництва; розвинути компетентності застосування принципів та підходів соціального підприємництва у власній професійній діяльності; вдосконалити універсальні компетентності студентів, пов'язані з розвитком кар'єри.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 10	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК 12	Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 2	Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
СК 10	Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги;
СК 14	Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері
СК 15	Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сутність понять «соціальне підприємництво», «соціальне підприємство», «соціальний підприємець»; види соціальних підприємств; основні принципи соціального підприємництва; зміст понять «соціальна інновація», «підприємницький спосіб мислення», «дизайн-мислення» та їхні можливості для вирішення соціальних проблем; законодавче підґрунтя для створення і функціонування соціальних підприємств в Україні; основні складові процесу створення й розвитку соціального підприємства; основи фінансового й організаційного менеджменту соціального підприємства; сутність поняття «соціальна цінність соціального підприємництва» та підходи до її вимірювання.

вміти: аналізувати та визначати соціальні проблеми і шляхи їхнього вирішення із застосуванням інноваційних підходів; визначати стратегії та підходи соціального підприємництва, які доцільно застосовувати для вирішення різних соціальних проблем; використовувати відповідні інструменти для розробки і реалізації плану соціальної зміни; розробляти сталу бізнес-модель, яка вирішує

суспільну проблему; оцінювати вплив проекту соціальної зміни на сталий розвиток суспільства на різних рівнях.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 7	Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення
ПРН 19	Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні та правові засади здійснення підприємницької діяльності у соціальній сфері

Тема 1. Соціальне підприємництво: сутність, визначення і розуміння соціального підприємництва Характер і зміст курсу, зв'язок з іншими дисциплінами. Місце дисципліни у вивченні підприємництва. Сутність понять «підприємництво», «соціальне підприємництво», основи соціального підприємництва та його особливості. Участь бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем. Відмінності між соціальним та комерційним підприємництвом, урядовими ініціативами, громадською діяльністю (благодійністю, волонтерством). Сутність понять «соціальна відповідальність», «корпоративна соціальна відповідальність». Особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку. Соціальні інновації та підприємницька діяльність. Принципи соціального підприємництва. Завдання курсу. Визначення та розуміння соціального підприємництва. Різниця між соціальною відповідальністю та соціальним підприємництвом. Фінансові, техніко-економічні і організаційні механізми, що використовуються в економіці для реалізації соціальних бізнес-проектів.

Тема 2. Тенденції розвитку соціального підприємництва в Україні і світі Актуальність розвитку соціального підприємництва. Передумови розвитку соціального підприємництва. Започаткування соціального підприємництва в світі. Досвід соціального підприємництва у світі. Соціальні кооперативи Італії. Законодавче регулювання питань, пов'язаних з соціальним підприємництвом. Приклади успішних соціальних підприємств в Україні. Перспективи розвитку національного соціального підприємництва

Тема 3. Планування соціального підприємства Соціальне підприємство як форма реалізації соціального підприємництва. Формування соціальної місії підприємства. Визначення пріоритетності напрямків діяльності підприємства. Значення інновації у соціальному підприємстві. Послідовність планування діяльності соціального підприємства. Ідеї та можливості соціального

підприємництва. Розробка стратегії для досягнення поставлених цілей. Маркетингове забезпечення соціального підприємництва. Маркетингові закони та маркетингова стратегія соціального підприємства. Стратегія бренду та інструменти бренд-менеджменту соціального підприємства. Формування громадської думки про фірму та товар. Моделі підприємницького процесу. Формування організаційно-правових моделей соціального підприємництва в Україні.

Тема №4. Організаційно-правові форми соціального підприємництва
Юридичні питання соціально-підприємницької діяльності. Критерії вибору організаційно-правових форм соціального підприємництва. Організаційно-правові форми соціального підприємництва. Ознаки, види діяльності та систематизація соціальних підприємств. Види кооперативів. Соціальні кооперативи як основна форма соціального підприємництва. Громадські організації та благодійні фонди. Державне регулювання діяльності соціальних підприємств.

Тема 5. Кооперація як підґрунтя розвитку соціального підприємництва

Історичний екскурс в розвиток світового кооперативного руху. Природа кооперативного руху. Соціальна місія кооперативів. Кооперативні цінності. Основні принципи діяльності кооперативів. Система споживчої кооперації. Сучасні тенденції розвитку кооперації.

Змістовний модуль 2. Технологія планування та розвитку соціального підприємства

Тема 6. Джерела фінансування започаткування соціального підприємства
Фінансове забезпечення соціального підприємництва. Стратегічне та операційне фінансове планування. Пошук можливостей для прибутковості. Залучення інвестицій: робота з донорами та інвесторами. Види допомоги для соціальних підприємств. Фандрейзинг. Засоби залучення фінансування в соціальні проекти. Складові бізнес-планування в соціальному підприємстві: опис підприємства, соціальна цінність, цілі та завдання, оцінка ринку, команда, фінансові джерела, стратегія маркетингу, фінансовий план, управління ризиками. Особливості побудови бізнес-планів в соціальному підприємстві. Основні вимоги до інвестиційних проектів соціальних підприємств. Як презентувати свій стартап інвесторам

Тема 7. Управління соціальним підприємством Внутрішні та зовнішні виклики в розвитку бізнесу. Ресурси для успішної роботи. Формування відносин бізнесу із працівниками й зовнішніми організаціями на основі соціальної відповідальності. Сутність, види, моделі та рівні соціального партнерства. Соціальний діалог в Україні, особливості національної моделі соціального партнерства в Україні. Основні засновники та учасники фірми. Визначення та розробка кадрової політики. Формування команди професіоналів: моделі компетенцій та набір команди. Постановка цілей і задач: делегування, функція

контролю, аналізу і зворотного зв'язку. Методи та оцінка ефективності командної роботи. Навчання та мотивація членів команди. Юридичні питання в управлінні персоналом.

Тема 8. Економічна ефективність соціального підприємства Бюджетування та фінансові розрахунки. Джерела доходів для соціального підприємництва. Практика фінансового аналізу: щоденне прийняття рішень і операційне планування на основі фінансових показників. Критерії успішності соціального підприємства. Оцінювання ефективності використання соціальних інвестицій, результативності корпоративних соціальних програм та вимірювання соціального впливу від діяльності підприємства. Вимірювання соціальної цінності. Зростання та розвиток соціального підприємства. Стратегія виходу із бізнесу

Тема 9. Управління ризиками в соціальному підприємстві

Поняття та функції ризику в соціальному підприємстві. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища в контексті управління ризиками соціального підприємства. Методологія управління ризиками в соціальному підприємстві.

Тема 10. Соціальна цінність. Оцінка ефективності функціонування соціальних підприємств.

Поняття «соціальна цінність» в контексті соціального підприємства, вимірювання соціальної цінності. Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності соціальних підприємств. Етапи оцінювання результатів діяльності соціальних підприємств.

Бюджетування та фінансові розрахунки. Джерела доходів для соціального підприємства. Практика фінансового аналізу: щоденне прийняття рішень і операційне планування на основі фінансових показників. Критерії успішності соціального підприємства. Оцінювання ефективності використання соціальних інвестицій, результативності корпоративних соціальних програм та вимірювання соціального впливу від діяльності підприємства. Вимірювання соціальної цінності. Зростання та розвиток соціального підприємства. Стратегія виходу із бізнесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем
--

	Усього	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента
Змістовний модуль 1. Теоретичні та правові засади здійснення підприємницької діяльності у соціальній сфері.				
Тема 1. Концептуальні основи створення соціальних підприємств	14	4	4	6
Тема 2. Тенденції розвитку соціального підприємництва в Україні і світі	14	4	4	6
Тема 3. Планування соціального підприємства	9	2	2	5
Тема 4. Організаційно-правові форми соціального підприємництва	14	4	4	6
Тема 5. Кооперація як підґрунтя розвитку соціального підприємництва	9	2	2	5
Разом за змістовним модулем 2	60	16	16	28
Змістовний модуль 2. Технологія планування та розвитку соціального підприємства.				
Тема 6. Джерела фінансування започаткування соціального підприємства	14	4	4	6
Тема 7. Управління соціальним підприємством	14	4	4	6
Тема 8. Економічна ефективність соціального підприємства	9	2	2	5
Тема 9. Управління ризиками в соціальному підприємстві.	14	4	4	6
Тема 10. Соціальна цінність. Оцінка ефективності функціонування соціальних підприємств	9	2	2	5
Разом за змістовним модулем 2	60	16	16	28
Разом по дисципліні	120	32	32	56

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1: «Соціальне підприємництво та його роль у сучасній економіці»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність соціального підприємства як навчальної дисципліни та практичної діяльності. 2. Риси та функції соціального підприємництва. 3. Принципи та критерії соціального підприємництва. 4. Історичні віхи розвитку соціального підприємництва. 5. чим особливий соціальний підприємець? у чому полягає відмінність? 	2
2	<p>Тема 5: «Створення соціального підприємства в Україні: юридичні і податкові аспекти вибору організаційно-правової форми і режиму оподаткування».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснення соціального підприємництва різними видами організацій. 2. Соціальне підприємництво на базі неприбуткової організації. 3. Організація соціального підприємства на базі суб'єктів приватного права. 4. Організація соціального підприємництва шляхом укладання договорів про спільну діяльність суб'єктів різних ОПФ (організацій громадянського суспільства підприємницьких суб'єктів, фізичних осіб) 	2
3	<p>Тема 6: Джерела фінансування започаткування соціального підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегічне та операційне фінансове планування. 2. Залучення інвестицій: робота з донорами та інвесторами. 3. Особливості побудови бізнес-планів в соціальному підприємстві. 4. Основні вимоги до інвестиційних проектів соціальних підприємств. Як презентувати свій стартап інвесторам 	4
4	<p>Тема 4: Організаційно-правові форми соціального підприємництва</p> <p>Юридичні питання соціально-підприємницької діяльності. Критерії вибору організаційно-правових форм соціального підприємництва. Ознаки, види діяльності та систематизація соціальних підприємств. Види кооперативів.</p>	4

5	<p>Тема 6. Бізнес-планування в соціальному підприємстві Пошук та вибір джерел фінансування соціального підприємництва: оцінювання інвестиційної привабливості соціального підприємства «Загальні принципи розробки та впровадження соціального проекту».</p> <p>Сутність та класифікація соціальних проектів. Життєвий цикл соціального проекту. Принципи та види соціальної діагностики під час реалізації соціальних проектів. Вимоги до формулювання мети і завдань соціального проекту. Текстовий опис соціального проекту. Методи роботи над проектом. Моніторинг та оцінка соціальних проектів</p> <p>Підготувати реферати на теми «Фандрейзинг», «Механізм пошуку інвестування в соціальне підприємство»</p>	4
	Разом	16

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1: Концептуальні основи створення соціальних підприємств</p> <p>1. Сутність понять «підприємство», «соціальне підприємство», основи соціального підприємництва та його особливості. 2. Участь бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем. 3. Відмінності між соціальним та комерційним підприємством, урядовими ініціативами, громадською діяльністю (благодійністю, волонтерством). 4. Соціальні інновації та підприємницька діяльність. 5. Принципи соціального підприємництва.</p> <p>Підготувати реферати на теми: 1. «Передумови та визначальні фактори розвитку соціального підприємництва», 2. «Мотивація заняття соціальним підприємництвом»</p>	2
2	Тема 2 Світовий досвід функціонування соціальних підприємств	4

	<p>Тема 3: Вітчизняна практика функціонування соціальних підприємств</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування організаційно-правових моделей соціального підприємництва в Україні. 2. Досвід соціального підприємництва у світі та Україні. 3. Перспективи розвитку національного соціального підприємництва 4. Порівняльний аналіз законодавчої бази соціально-екологічного підприємництва в США, Європі та Україні. 5. Світова практика успішної реалізації соціального підприємництва <p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Глобалізація та інтернаціоналізація бізнесу», 2. «Конкурентні умови розвитку соціального підприємництва», 3. «Досвід підприємницької діяльності соціальних підприємств розвинутих країн Європи та України» 	
3	<p>Тема 4: Послідовність планування діяльності соціального підприємства.</p> <p>Розробка моделі майбутнього соціального підприємства за шаблоном Остервальдера</p> <p>Підготувати реферат/есе на тему: «Розробка моделі власного соціального підприємства»</p>	4
4	<p>Тема 5. Концепції створення соціальних підприємств</p> <p>Розробка концепції створення соціального підприємства. Процедура реєстрації соціального підприємства в Україні.</p> <p>Підготувати реферат на тему: Провести дослідження місцевих громадських організацій, підготувати доповідь Підготовка засновницьких документів: аналіз статуту і засновницького договору</p>	2

	<p>Тема 8. Маркетингове та фінансове забезпечення соціального підприємництва</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи оцінювання ризиків в підприємництві. 2. Прогнозування, та профілактику ризиків у соціальному підприємстві 3. Оцінювання ефективності функціонування соціального підприємства. 4. Розрахунок соціальної цінності проекту. 5. Розроблення анкети опитувальника щодо оцінювання ефективності соціального проекту 	2
5	<p>Тема 9. Економічна ефективність соціального підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетування та фінансові розрахунки. 2. Джерела доходів для соціального підприємництва. 3. Практика фінансового аналізу: щоденне прийняття рішень і операційне планування на основі фінансових показників. 4. Критерії успішності соціального підприємства. 5. Оцінювання ефективності використання соціальних інвестицій, результативності корпоративних соціальних програм та вимірювання соціального впливу від діяльності підприємства. 6. Вимірювання соціальної цінності. Зростання та розвиток соціального підприємства. Стратегія виходу із бізнесу 	2
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять (немає)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати реферати на теми «Передумови та визначальні фактори розвитку соціального підприємництва», «Мотивація заняття соціальним підприємництвом» 	5
2	<p>Тема 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати реферати на теми «Глобалізація та інтернаціоналізація бізнесу», «Конкурентні умови розвитку соціального підприємництва», «Досвід підприємницької 	6

	діяльності соціальних підприємств розвинутих країн Європи та України»	
3	Тема 3. 1. Підготувати презентацію на тему: «Етичні принципи соціального підприємця», «Соціально-економічні задачі кооперативів»	6
4	Тема 4. Розробка моделі власного соціального підприємства	7
5	Тема 5. 1. Підготувати реферати на теми «Фандрейзинг», «Механізм пошуку інвестування в соціальне підприємство»	7
6	Тема 6. 1. Провести дослідження місцевих громадських організацій, підготувати доповідь Підготовка засновницьких документів: аналіз статуту і засновницького договору	6
7	Тема 7. Підготувати реферати на теми «Формування команди соціального підприємства», «Життєвий цикл соціального підприємства»	6
8	Тема 8. Розрахунок показників діяльності соціального підприємства	6
9	Тема 9. Проведення workshop «Розробка програми розвитку соціального підприємництва в м.Львів»	5
	Разом	56

9. Індивідуальні завдання (немає)

10. Методи навчання

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
	<ul style="list-style-type: none"> • розв'язування задач; • вирішення ситуаційних задач (кейсів); • ділові ігри; • робота в малих групах. • інформаційно- 	<ul style="list-style-type: none"> - глибина і міцність знань; рівень мислення; вміння синтезувати знання по окремих темах; вміння складати розгорнутий план відповіді; давати точні формулювання; правильно

	<p>ілюстративний.</p> <ul style="list-style-type: none"> • презентації в Microsoft Office PowerPoint; 	<p>користуватись понятійним апаратом; культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу).</p> <p>Оцінювання знань студентів навчальної дисципліни «Основи соціального підприємництва», яка завершується екзаменом проводиться протягом семестру за такими видами робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний контроль (тести, кейси, ситуаційні вправи тощо) – 20 балів. • контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів – 20 балів. • написання та опублікування тез доповідей – 10 балів. • написання екзаменаційної роботи - 50 балів. <p>Загалом протягом семестру максимальна кількість балів – 100.</p>
--	--	--

11. Методи контролю

Застосовуються такі методи контролю: поточний контроль, що включає роботу на семінарах (практичних) і проміжну контрольну роботу; підсумковий контроль, який проводиться з метою перевірки засвоєння навчальної програми дисципліни в кінці семестру у формі екзаменаційної роботи.

При оцінюванні рівня знань приймається до уваги: глибина і міцність знань; рівень мислення; вміння синтезувати знання по окремих темах; вміння складати розгорнутий план відповіді; давати точні формулювання; правильно користуватись понятійним апаратом; культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою ECTS на основі поточного та підсумкового контролю. Застосовується така схема накопичення балів:

поточний контроль (тести, кейси, ситуаційні вправи тощо) – 20 балів.

контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів – 20 балів.

написання та опублікування тез доповідей – 10 балів.

написання екзаменаційної роботи -50 балів.

Загалом протягом семестру максимальна кількість балів – 100..

Додаткові бали (10 б.) студент може отримати за результати неформальної освіти, при наявності сертифікату проходження курсів на різноманітних онлайн-платформах («Learn LifeLong», Онлайн-курси із сертифікатами на платформах Prometheus , Coursera, EdEra тощо)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Іспит	Су ма
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70		
E	51-60	задовільно	
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічною радою коледжу).

13. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Основи соціального підприємництва»
2. Конспект лекцій.
3. Навчально-методичні матеріали для роботи студентів.
4. Пакет підсумкових завдань.

14. Рекомендована література

Основна література:

1. Мельник О.В., Возна Л.Б. Соціально-економічний зміст соціального підприємництва і його вплив на вирішення суспільних проблем / Матеріали V-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific progress: innovations, achievements and prospects», 6-8.02.2023 року, Мюнхен, Німеччина, с. 56-64.
2. Кузьменко Д.М Мельник О.В. Роль та місія соціального підприємництва в досягненні добробуту // VIII Міжнародна науково-практична конференція «modern research in world science» //29-31.10.2022 року Львів, Україна.с – 1332-1336.
3. Мельник О.В., Возна Л.Б. Світовий досвід застосування етичних цінностей у професійній діяльності соціальних працівників //Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України: тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Київ, 10 лютого 2022 року/ редкол. О.С. Волошкіна та ін. – К.: ІТТА, 2022. – 22-25 с
4. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького — К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. — 160 с.
5. Босак (Мельник) О.В, Гузар У.Є., Семів Л.К. Корпоративна соціальна відповідальність: суть, значення та переваги // XXIII Міжнародна науково-практична інт.ернет-конференція «Наукові записки сучасних вчених», м. Вінниця, 26 жовтня 2018 року - С. 24-29.
6. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 92 с.
7. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник / А.А. Свинчук, А.О. Корнецький, М.А. Гончарова, В.Я. Назарук, Н.Є. Гусак, А.А. Туманова – К : ТОВ «Підприємство «Віней», 2017 – 188 с.
8. Смаль В. Що слід знати про соціальне підприємництво: посібник / В. Смаль, В. Кокоть. – К. : Проект «Партнерство для розвитку міст», 2017. – 58 с.

Додаткова література:

9. Громадські і благодійні організації в Україні. Реєстрація та діяльність / М. В. Лациба, С. П. Старосольська, Д. В. Сидоренко [та ін.]. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 148 с.

10. Шаповалова Т.В. Соціальне підприємництво і фандрейзинг: навчальний посібник / МФСА – К.: 2016.– 186 с.

11. Школа волонтерів: Навчальний посібник/ За заг. ред. Г.С. Скитьової [Авторський колектив: Брик Я.А., Говорун Н. В., Дементьев В.В., Лащук О.М., Мельник О.В., Потій О.В., Скитьова Г.С., Тищенко М.П.] – К: 2016. – 166 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

12. Соціальне підприємництво в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://socialbusiness.in.ua>.

13. Господарський Кодекс України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436->

14. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page40>

15. Пільгові кредити для соціальних підприємств від WNISEF URL: [http://www.socialbusiness.in.ua/index.php/instrumenty/finansuvannia-sotsialnykhpidpryemstv/158-pilhovi-kredyty-dlia-sotsialnykh-pidpryemstv-vid-wnisef.](http://www.socialbusiness.in.ua/index.php/instrumenty/finansuvannia-sotsialnykhpidpryemstv/158-pilhovi-kredyty-dlia-sotsialnykh-pidpryemstv-vid-wnisef)

16. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України станом на 26.09.2014 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>

17. Про волонтерську діяльність: Закон України станом на 01.04.2015 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>

18. Салій І. Американський та європейський шляхи соціального підприємництва. Громадський простір URL: <http://www.socialbusiness.in.ua/index.php/novyny/v-ukraini/109-amerykanskyi-ta-ievropeiskyi-shliakhy-sotsialnoho-pidpryemnyt>